

Plenum

Tisdag 25.10.2022 kl. 13.59—19.02

10. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av värnpliktslagen

Regeringens proposition RP 223/2022 rd

Remissdebatt

Talman Matti Vanhanen: Ärende 10 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talman konferensen föreslår att ärendet remitteras till försvarsutskottet.

För remissdebatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet. — Debatt, ledamot Peltokangas.

Debatt

15.40 **Mauri Peltokangas ps:** Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi asevelvollisuuslakia siten, että kutsuntoihin liittyvät asevelvollisten ennakkoterveystarkastukset ja lääkäreiden määrääminen kutsuntoihin säädettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen mukaisesti hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Lisäksi lakiin tehtäisiin tekniset muutokset liittyen perhevapaauudistukseen.

Nyt kun asevelvollisuuslakia aletaan muuttamaan, olisi syytä samassa yhteydessä pohdita erästä toista asiaa, joka myös vaatii pikaisesti saman lain muuttamista: asevelvollisuuden tulisi koskea myös ahvenanmaalaisia.

Ahvenanmaalaiset saavat tätä nykyä varusmiespalveluksen suorittamisen sijasta palvelusta vastaavalla tavalla esimerkiksi luotsi- ja majakkalaitoksessa. Kunnes tällainen palvelus on järjestetty, kotiseutuoikeuden omaavat ovat vapautettuja asevelvollisuuden suorittamisesta. Luotsi- ja majakkalaitos ei ahvenanmaalaisia palvelijoita vedä niin paljon, joten käytännössä heillä on erivapaus mannersuomalaisiin nähden. Tähän on mielestäni tultava muutos.

Suomen puolustusvoimat on velvollinen suojelemaan Ahvenanmaata, mutta ahvenanmaalaiset eivät ole asevelvollisuuden puitteissa velvoitettuja suojelemaan Manner-Suomea. Vain vähäisiä määriä ahvenanmaalaisia on lähtenyt suorittamaan asepalvelustaan vapaaehtoisesti. Vuosittain heitä tulee kahdesta neljään, useimmiten Uudenmaan prikaatiin, joka on ruotsinkielinen. Hatunnosto tietenkin jokaiselle heistä.

Ahvenanmaalle on juuri perustettu reserviläisjärjestö. Tämä on iloinen uutinen, ja terveiseni sinne Ahvenanmaalle, ja iso kiitokseni toiminnan starttaamisesta.

Arvoisa puhemies! Asevelvollisuuden laajentamisesta saattaisi olla molemmille osapuolille etua: Dragsvikiin saataisiin lisää varusmiehiä, ja ahvenanmaalaiset pääsisivät tutustumaan paremmin Manner-Suomen puolustukseen. Ahvenanmaalaisen erivapautta perustellaan joskus myös Ahvenanmaan demilitarisaatiolla, mutta nykyisessä geopoliittis-

Punkt i protokollet PR 115/2022 rd

sa tilanteessa, jossa Venäjä toimii kuten toimii, on asiaa syytä pohtia uudelleen myös strategisesta näkökulmasta. On kaikkien — ahvenanmaalaisten ja mannersuomalaisten — etu, että Ahvenanmaan alueen väestössä on suomalaisen laadukkaan varusmieskoulutuksen käyneitä henkilöitä kattavasti. Ajatelkaa, mitä tosipaikassa tapahtuu, jos Ahvenanmaa on demilitarisoitu eikä paikallisilla ole sotilaskoulutusta. Ahvenanmaa on silloin liian helppo paikka viholliselle iskeä, eikä meillä ole tarpeellisia valmiuksia alueen puolustamiseksi nopeasti, sillä kiinteitä sotilaallisiin tarkoituksiin käytettäviä rakennelmia tai sotajoukkoja ei alueella ennestään ole. Esimerkiksi Venäjä voi hyvin rikkoa oman puolensa sopimuksesta, jos se katsoisi sen tarpeelliseksi omien sotatoimiensa edistämiseksi. Tästä syystä meidän tulisi varautua ensin.

Mielestäni on tärkeää, että yhdenvertaisuus toteutuu myöskin varusmiespalveluksessa. Kaikki suomalaiset miehet ovat sinne tervetulleita, ja näin on mielestäni myöskin ahvenanmaalaisten kohdalla. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Laakso.

15.43 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! Tasa-arvoisuus on kyllä päivän sana, jota peräänkuulutetaan ihan joka ikinen päivä. Edustaja Peltokangas äärettömän hyvin toi eteen asian, joka myös on tällä hetkellä mielestäni epätasa-arvoista, koska tilanne on se, että kyllä meidän kaikkien suomalaisten pitää osallistua samalla lailla suomalaisten turvaamiseen. Tällainen olisi aivan äärettömän tärkeää pistää jatkossa kohdalleen. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Essayah.

15.44 **Sari Essayah kd:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Ehkä ihan varsinaisesti tästä hallituksen esityksestä: Tässähän on tarkoitus, kun hyvinvointialueet starttaavat, siirtää nämä kutsuntoihin liittyvät asevelvollisten ennakkoterveystarkastukset ja lääkäreiden määrääminen kutsuntoihin hyvinvointialueitten järjestämisvastuulle, ja lisäksi tässä on kysymys näistä muutamista teknisistä muutoksista, jotka liittyvät perhevapaa uudistukseen. Tämä on ennen kaikkea ihan selkeää seurausta siitä, että meillä hyvinvointialueet lähtevät liikkeelle 1.1. — jos hyvin käy. Kyllä tällä hetkellä, kun tuolla hyvinvointialueitten hallinnossa on, tuntuu, että aika lailla on vielä monellakin alueella keskeneräisiä asioita, ja täytyy vain toivoa, että todellakin kaikki saadaan sitten 1.1. käyntiin.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till försvarsutskottet.